

Nyere tids kulturminner

Vi forutsetter at kulturminneverdier blir utredet på lik linje med øvrige miljøtemaer når de ulike delområdene skal utredes, også i arealdelen. Sør-Trøndelag fylkeskommune vil bidra med faglige innspill i dette arbeidet.

Et viktig bakteppe for kommunens planarbeid er Stortingets mål for kulturminnepolitikken. Gjennom *Leve med kulturminner* (St.meld 16 – 2004) har Stortinget blant annet satt som mål at tapet av kulturminner ikke skal overstige 0.5 % innen 2020. Kommunene har en sentral rolle for bidra til å nå dette målet, både gjennom plan- og byggesaksarbeid. I denne sammenheng viser vi til gjennomførte møter med Bjugn kommune om riveproblematikk og kulturminner generelt.

Kunnskapen om nyere tids kulturminner i Bjugn er dels mangelfull, og vi vil oppfordre til at det utarbeides et sektorkart for kulturminner som legges til grunn ved all planlegging. Dette kan gjerne suppleres med et informasjonshefte. Som grunnlag for et slikt sektorkart bør det gjøres registreringer og etterfølgende utvalg av viktige kulturminner også fra etterreformatorisk tid. SEFRAK-registreringene, som omfatter bygninger reist før 1900, kan danne et utgangspunkt. Etter at SEFRAK-registreringene ble gjennomført i Bjugn på 1980-tallet har det ikke vært gjort kontrollregistreringer. Tall fra utvalgte kommuner viser imidlertid at det årlig forsvinner mellom om lag 1 %, noe som kan innebære at mellom 100 av de omlag 400 SEFRAK-bygningene i Bjugn har gått tapt på under 30 år.

I kommuneplanen bør viktige kulturmiljøer avmerkes som hensynssoner. Kommunen kan ta utgangspunkt i registrerte kulturlandsskap, blant annet foretatt i 1996 gjennom *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag*. I 2005 valgte kommunen, i samarbeid med Fylkesmannen, ut fire særlig verdifulle kulturlandskap. Disse er kartfestet og finnes på Fylkesmannens nettsider: <http://www.fylkesmannen.no/hovedEnkel.aspx?m=27033>.

Når det gjelder Tarva er det positivt at øygruppa vies stor plass under hovedutfordringene. Selv om det finnes en del kunnskap om kulturminnene her, er det behov for registreringer. Fylkeskommunen vil derfor i 2011 gjennomføre registreringer av fornminnene og krigsminnene, som vil bli kartfestet og det vil bli lagd skjøtselsplaner. I løpet av 2012 vil vi forhåpentligvis få slutført registreringene av de etterreformatoriske kulturminnene, både gårdsanlegg, kaier, kystminner mv. Denne nye kunnskapen vil kunne danne et utgangspunkt for den videre forvaltning og utvikling på Tarva.

Videre vil vi vise til arbeidet med sektorvise nasjonale verneplaner, herunder forarbeidet til *Nasjonal verneplan for veger og vegrelaterte kulturminner* i Sør-Trøndelag som ble gjennomført i 1998. Gjennom disse verneplanene har kulturminner av nasjonal og regional verdi blitt utpekt, og disse bør avmerkes som hensynssoner i kommuneplanen.

Når det gjelder øvrige fredede kulturminner fra nyere tid viser vi til Riksantikvarens database *Askeladden*. Brukernavn og passord til Askeladden tildeles av Riksantikvaren på forespørsel. Fredede kulturminner, som Vallersund gård, bør merkes som hensynssone. Fylkeskommunen ønsker å bidra i avgrensningen av en slik hensynssone.